

Arabsko-izraelské vzťahy

(OOP, Jásir Arafat, Palestína, vzťahy dnes, pásma Gazy, mierové riešenie)

- 1896 na základe knihy "Židovský štát" vzniklo sionistické hnutie, cieľ: vytvorenie židovského štátu
- 1917 podpora VB *Balfourovou deklaráciou*
- po 2.sv. vojne Židia do Palestíny, v tom čase pod br. správou
- obavy z arabsko - židovského konfliktu → OSN 1947 zriadila *Výbor pre Palestínu* → **územie rozdeliť na arabský a židovský štát**, Arabi odmietli
- 1948 VB sa vzdala Palestíny
- 14.5.1948 vyhlásený **židovský štát**, na čele **David Ben Gurion**
- novému štátu vyhlásilo vojnu 5 krajín - Egypt, Sýria, Zajordánsko, Irak a Libanon,.. donútené skončiť hranice štátu Izrael stanovené výhodnejšie, ako ich pôvodne určila OSN, masový útek arabov do sused. št. → problém palest. utečencov

- znárodnenie Suezského prielivu Egyptom → 1956 izrael zaútočil na Sinaj (podpora od VB, Fr.)

- 1964 egypt. iniciatíva - **Organizácia pre oslobodenie Palestíny (OOP)** na čele Jásir Arafat

- **júl 1967 šesťdňová vojna** - Násir (egypt. prezident) postavil svoje vojská na hranice s Izraelom
- **Izrael** - taktika preventívnej vojny, za 6 dní rozdrvil egyptsko - sýrsko - jordánske sily, **obsadil Východný Jeruzalem, zmocnil sa Sinajského polostrova, Gazy, Predjordánska a polovice Golanských výšin ...** a odmieta sa stiahnuť

- 6.10.1973 **Jomkipurská vojna** - Egypt a Sýria nečakaný útok na židovský štát, neúspech
- Izrael zničil sýrske línie na Golanských výšinách, **Izrael získal Golanské výšiny**
- **OPEAC** - Organizácie arab. krajín vyvážajúcich ropu, zvýšila cenu ropy a hrozila zastavením dodávok ropy → 1973 **1. ropný šok** (o 70 %)
- *situáciu riešila konferencia OSN v Ženeve, 1974 dohoda a vyslané jednotky OSN*

- **1978 konferencia v Camp Davide** pod patronátom am. prezidenta J. Cartera dohoda medzi izr. premiérom **Beginom** a eg. prezidentom **Sadatom**

- 1979 **Izrael opustí Sinaj**, za čo **Egypt** formálne **uznal** jeho existenciu a zaviazal sa naňho neútočiť, povolil plavby izr. lodí cez Suezský prielav
- Ostatné **arabské štáty túto dohodu odmietli** a OOP podnikla veľké množstvo teroristických útokov
 - obč. vojna v Libanone, zapája sa Sýria aj Izrael, Iz. sa zúčastňuje na vraždení palest. utečencov v táboroch Sabra a šatíla, Iz. s'ahuje svoje jednotky

- 1988 OOP sa zriekla násilia ako prostriedku politického boja, ale izraelsko - palestínska problematika napriek tomu dodnes nebola uspokojivo vyriešená

- 1991 sa začali rokovania o vzájomných vzťahoch Izraela a OOP

Pásmo Gazy

- * 2005 vysídlenie židovských osadníkov, stiahnutie sa
- * de iure nie je časťou žiadneho zvrchovaného štátu, pod správou Izraelu

